

LITERAATUURMUSEUM

Een noodlottig ongeval?

Zijn mond is op een vreemde manier gesloten, de slechte tanden van zijn bovenkaak rusten op zijn onderlip, of hij op het allerlaatste ogenblik nog pijn heeft moeten verbijten. Verder is zijn gezicht precies zo als ik het gezien heb in zijn slaap: onbegrijpelijk oud en moe, gerimpeld als de schors van een eik. Maar dit is geen slapen. Dit is nooit meer slapen. (Nooit meer slapen, hoofdstuk 38)

Alfred vindt Arne uiteindelijk weer terug in een kloofdal. Dood... Zijn schedel gebarsten tegen een steen. Arne is het slachtoffer geworden van een noodlottig ongeval.

Hoewel, is het wel een ongeval? Zou het kunnen dat Alfred een hand heeft gehad in de dood van Arne? Onmogelijk! In hoofdstuk 38 staat toch duidelijk beschreven hoe Alfred Arne vindt? De gladgesleten zool van zijn laars gescheurd. Uitgegleden, blijkbaar. Maar komt het in de roman niet vaker voor dat wat we lezen door de ogen van Alfred niet helemaal blijkt te kloppen?

Door enkele literatuurbeschouwers is gesuggereerd dat de val die tot Arnes dood leidt misschien wel helemaal geen ongeluk was, maar dat er sprake zou kunnen zijn van moord. Het perspectief in *Nooit meer slapen* biedt volgens hen een uitgelezen mogelijkheid om de lezer om de tuin te leiden.

De gebeurtenissen in *Nooit meer slapen* volg je volledig door de ogen van Alfred Issendorf. Of Alfreds visie op de werkelijkheid klopt, weet je niet zeker; die visie wordt niet gecorrigeerd door de gedachten van andere personages uit de roman. Het is daarom mogelijk dat er in *Nooit meer slapen* sprake is van *onbetrouwbaar perspectief*. Daarvan is sprake als de verteller de lezer een vertekend beeld van de werkelijkheid voorspiegelt. Dit zul je in eerste instantie misschien niet merken, als lezer ben je geneigd de verteller te vertrouwen. Bij een onbetrouwbaar vertelperspectief merk je echter gaandeweg dat bepaalde zaken in het verhaal niet kloppen.

LITERATUURMUSEUM

Opdracht

In deze opdracht ga je zelf onderzoeken of de dood van Arne het gevolg is geweest van een noodlottig ongeval, of dat moord misschien toch aannemelijk is. Je werkt in drie groepen:

Groep 1 Aanklagers: jullie uitgangspunt is dat Alfred Issendorf weleens een moordenaar zou kunnen zijn. Je stelt een mondeling betoog op waarin je Alfreds schuld aan de dood van Arne probeert aan te tonen.

Groep 2 Verdediging: jullie gaan uit van Alfreds onschuld: Arnes dood is niet meer dan een ongeval. In jullie verdediging betogen jullie waarom Alfred geen schuld kan hebben aan de dood van Arne.

Groep 3 Jury: jullie doen, op basis van de betogen van de aanklagers en de verdediging een uitspraak: is Arne om het leven gekomen door een ongeval of is het aannemelijk dat Alfred schuldig is aan de dood van Arne?

[vraag 1]

Herlees de hoofdstukken 37, 38 en 39 van *Nooit meer slapen*.

[vraag 2]

Lees het artikel van Max van Duijn 'Bloed aan de handen van Alfred Issendorf?'

<http://www.de-gids.nl/artikel/bloed-aan-de-handen-van-alfred-issendorf>

[vraag 3]

Elke groep gaat als volgt te werk:

- **Aanklagers:** bouw een betoog op aan de hand van (minimaal) drie argumenten die volgens jullie aannemelijk maken dat Alfred een aandeel heeft gehad in de dood van Arne. Illustreer elk argument met een of meerdere fragmenten uit *Nooit meer slapen*.
- **Verdediging:** bouw een betoog op aan de hand van (minimaal) drie argumenten die volgens jullie aantonen dat Alfred geen schuld kan hebben aan de dood van Arne. Illustreer elk argument met een of meerdere fragmenten uit *Nooit meer slapen*.
- **Jury:** Beluister het betoog van de aanklagers en de verdediging. Formuleer (minimaal) één aanvullende vraag aan aanklagers, en één aanvullende vraag aan verdediging. Op basis van beide betogen en de antwoorden op de aanvullende vragen, formuleren jullie een uitspraak. Onderbouw deze uitspraak met minimaal twee argumenten.